

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM MAKALELERİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF SUSTAINABLE TOURISM
ARTICLES

Öğr. Gör. Öznur YEKSAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

oznuryeksan@yyu.edu.tr

ORCID: 0000-0001-8748-9221

Prof. Dr. Atilla AKBABA

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

atillaakbaba@yahoo.com

ORCID: 0000-0002-9434-2145

ÖZ

Çalışmada 2010-2017 yılları arasında sürdürülebilir turizm konusu ile ilgili uluslararası alan yazınında yayınlanan makalelerin belirli parametreler kapsamında incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada, makalenin yayınlandığı dergi, yayınlanma yılı, sayfa ve yazar sayıları gibi parametreler kullanılmıştır. Bu parametreler doğrultusunda Social Science Citation Index'den yararlanılmış; Journal of Sustainable Tourism, Sustainability gibi dergiler taranarak 288 adet makale değerlendirilmiştir. Makalelere ait parametreler SPSS 21 istatistik programında frekans ve yüzde değerleri analizleri ile açıklanmıştır. Yapılan analizler sonucunda en fazla makalenin Journal of Sustainable Tourism dergisinde, konu ile ilgili en çok makalenin 2017 yılında yazıldığı, yıllar itibari ile makale sayısının arttığı, iki yazarlı makalelerin çoğunlukta olduğu ve çalışmaların altı ile on sayfa aralıklarında yazıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma, yer ve süre açısından belirli parametrelerle sınırlı tutulmuştur. Gelecekte yapılacak benzer çalışmalar, araştırma yaklaşımları, atıf sayısı veri toplama yöntemleri, örneklem grubu, yazarların ünvanları gibi parametrelerle genişletilebilir. Ayrıca çalışmaya makaleler yanında lisansüstü tezler, kitap bölümleri ve bildirilerde eklenerek gelecekteki ilgili yazına olan katkının arttırılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilir Turizm, Bibliyometrik Analiz, Makaleler.

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Makale Geliş

25. 12. 2018

Düzeltilme

25. 01. 2019

10.05.2019

16.07.2019

Kabul Tarihi

01. 09. 2019

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the articles published in international literature on the subject of sustainable tourism between 2010 and 2017 within the scope of certain parameters. In this study, parameters such as journal, year of publication, number of pages and authors were used. In line with these parameters, the Social Science Citation Index was utilized and 288 articles were evaluated by reviewing journals such as Journal of Sustainable Tourism and Sustainability. The parameters of the articles were explained by SPSS 21 statistical program with frequency and percentage values analysis. As a result of the analyzes, it was found that the most articles were written in the Journal of Sustainable Tourism magazine, the most articles were written in 2017, the number of articles increased over the years, the articles with two authors were in majority and the studies were written in six to ten pages intervals. The study was limited to certain parameters in terms of space and time. In similar studies to be conducted in the future, research approaches can be extended with parameters such as number of citations, data collection methods, sample group, and titles of authors. In addition, it is thought that the contribution to the future literature can be increased by adding articles to the thesis, book chapters and papers.

Key words: Sustainable Tourism, Bibliometric Analysis, Articles.

GİRİŞ

Turizm alanında gün geçtikçe daha çok kullanılmaya başlanan bibliyometri yöntemi, basılı yayınların nicel analiz ile bazı özelliklerinin incelenerek ve çözümlenerek ilgili alanın bilimsel iletişimine ilişkin ipuçları veren bir yöntemdir (Temizkan vd., 2015: 394). Başka bir tanıma göre; bibliyometri yöntemi yayınlanmış kitap, dergi, makale gibi bilimsel bilgi paylaşım araçlarının matematiksel ve istatistiksel tekniklerle incelenmesidir (Pritchard, 1969; Diodato, 1994; Evren ve Kozak, 2012). Bibliyometrik analizler sayesinde diğer alanlarda olduğu gibi turizm alanındaki çalışmaların da hangi yönde ilerlediği, konuların ele alınış şekilleri ve bakış açıları ile bu tarz çalışmaların sınıflandırılması mümkün olabilmektedir. Bu açıdan bibliyometrik analizler turizm alanında yapılan çalışmaların hangi yönde geliştirilebileceği konusunda gelecekteki çalışmalarda araştırmacılara öngörü imkânı verebilmektedir (Oruç ve Türkay: 2017).

Bibliyometrik yöntem ile herhangi bir alan yazınında yayınlanmış çalışmalar çeşitli parametreler (makalenin yayınlandığı dergi, yayınlandığı yıl, araştırma yaklaşımı, veri toplama yöntemi ve örneklem grubu, makalede verilerin toplandığı ülke ve şehir, yazar sayısı, yazar isimleri, yazar ünvanları vb.) belirlenerek bazı sonuçlara ulaşılmaktadır. Bu sonuçlar kullanılarak disiplinlere göre farklılıklar belirlenerek karşılaştırmalar yapılabilmektedir (Çiçek ve Kozak, 2012:736).

Bibliyometrik çalışmalar, bilimsel çalışmaların niceliksel ve niteliksel olarak değerlendirilmesi, ilgili alana bilim insanlarının katkılarının belirlenmesi ve diğer bilim dalları ile ilişkisinin tespit edilmesi açısından da önem arz etmektedir (Yılmaz, 2017: 66). Bilimsel çalışmaların dönemsel gelişme ivmelerinin ve eğilimlerinin ortaya çıkarılması noktasında ise bibliyometrik çalışmalara rehberlik eden dergiler incelenmektedir (Çiçek ve Kozak, 2012:735).

Çalışmanın bibliyografik analizini oluşturan konu sürdürülebilirlik kavramıdır. Sürdürülebilirlik, belli bir yerdeki ekosistemin veya sürekliliği olan bir sistemin ana kaynaklarının yoğun kullanılmadan sürdürülebilme yetisidir (Sezgin ve Karaman, 2008). Başka bir açıdan bakıldığında ise sürdürülebilirlik; “gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılamalarını tehlikeye atmayacak şekilde, turistlerin, turizm endüstrisinin ve yerel toplumların ihtiyaçlarını karşılayabilen turizm çeşididir” (Tükeltürk ve Boz, 2013:357). Sürdürülebilir turizm ise, kültürel ve çevresel etkilere karşı duyarlılık ve saygı çerçevesinde turizmin gelişmesini sağlayan ve turist ile yerel halkın ihtiyaçlarını sürdürülebilir gelişme prensiplerinden ödün vermeyerek karşılayan bir turizm çeşididir (Kutel ve Ünal, 2009: 147).

Öznur YEKSAN ve
Atilla AKBABA,
3 (2) 2019

Kitlesel turizm üzerine kurulmuş olan dünya turizm endüstrisinde yerel yönetimler turizm sektörünü geliştirirken, kentin coğrafyası, topoğrafyası, tarihi, kültür ve geleneklerini turistlere pazarlamakta ancak var olanı korumak, ona şekil vermek ve biçimlendirmek konusunda yetersiz kalmaktadır. Bu yetersizlik doğal ve kültürel kaynakların plansızca tüketilmesine ve fiziksel çevre üzerinde onarımı güç tahribatların meydana gelmesine neden olmaktadır. Değişen turist profili ve kitlesel turizmin fiziksel ve sosyal çevreye verdiği olumsuz etki görülmeye başlandığında ise turizm sektöründe her zaman var olan risk faktörü en aza indirilerek; turizm sektörünün sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla kitlesel turizme alternatif oluşturabilecek yeni turizm türlerinin geliştirilmesi gündeme gelmiştir. Bu bağlamda da son yıllarda sürdürülebilir turizm kavramına olan ilgide de artış görülmüştür (Altanlar ve Kesim, 2011:2). Özetle, sürdürülebilirlik kavramı doğal kaynakların plansızca tüketildiği turizmde de üzerinde önemle durulan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Bayram vd.,2017: 180).

• 222

Sürdürülebilirlik kavramının gündeme gelmesi ile birlikte turizm çevre ilişkileri önem kazanmıştır. Eko turizmin konularından biri olarak karşımıza çıkan sürdürülebilir turizm doğal kaynaklarımızın kullanımında sürdürülebilirlik ilkesine bağlı kalmak ve biyolojik çeşitliliği koruması açısından günümüz turizm yaklaşımlarının başında gelmektedir (Kaypak, 2012: 12).

Sürdürülebilir turizmin bir yaklaşımı olan eko turizm ise geçmiş ve gelecekteki kültürel özelliklerin her birine eşlik ederek düşük ziyaretçi etkisi ile korumayı geliştiren; yerel halkın aktif sosyo-ekonomik katılımına olanak tanıyan; doğadan zevk almak ve doğanın değerini anlamak amacıyla doğal alanda yapılan çevresel açıdan sorumlu seyahat olarak tanımlanmaktadır (Kuter ve Ünal, 2009: 149).

Turizmde sürdürülebilirliğin sağlanması noktasında çevre sorunlarına duyarlı ve saygılı bir yaklaşım, eko sistemdeki kaynakların etkin bir şekilde değerlendirilmesi ve koruma seviyesinin artırılması konusunda elde edilecek başarılar gibi çalışmalar sonucunda turistler açısından destinasyonların çekiciliği arttırılabilir; sürdürülebilir turizmin gelişmesine de ivme kazandırılabilir (Altanlar ve Kesim 2011: 1).

Sürdürülebilirlik kavramı, 1992 yılında Rio De Janeiro'da yapılan ve yaklaşık 180 ülkeden binlerce insanın katıldığı çevre ve kalkınma konferansı sayesinde benimsenmiştir. Türkiye'de ise sürdürülebilirlik kavramı, 2023 Turizm Stratejisi Eylem Planı çerçevesinde bölgeler arasındaki gelişme farklılıklarının giderilerek; sürdürülebilir kalkınma hedefine katkı sağlaması

açısından sürdürülebilir turizm yaklaşımının ana unsuru olarak önem kazanmıştır (Demirbulat ve Dinç, 2017: 21).

Bu çalışmada da yukarıda önemi bahsedilen sürdürülebilir turizm ilgili uluslararası alan yazınında yayınlanan makaleler belirli parametreler çerçevesinde incelenmiştir.

LİTERATÜR İNCELEMESİ

Literatürde hem ulusal hem de uluslararası dergilerin bibliyografik profillerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların sayıları yıllar geçtikçe artış göstermiştir (Zencir ve Kozak, 2012). Sosyal bilimlerin bir alt dalı olan turizmde, bu alanda yayın yapan akademisyen sayılarının artması ile birlikte ulusal alan yazınında atıf incelemeleri, araştırma şekilleri, araştırma konusunun dikkate alınarak yapılan bibliyometrik çalışmalarda da artış yaşandığı görülmektedir (Divelko ve Dali, 2004). Turizm alanında yapılan bibliyometrik çalışmalarda turizm alanındaki yeni trendler, dergilerin etki ve analizi, turizm alanına en fazla katkıyı sağlayan dergi ve yazarların ülkesel dağılımı gibi çeşitli parametreler kullanılmıştır. Yayın niteliğine verilen önemin artışına paralel olarak atıf alma oranı yüksek olan dergi ve yazarlar, yayınların atıflarına göre olumlu ve olumsuz yöndeki ilerleyişleri gibi birçok konu incelenmektedir (Zencir ve Kozak, 2012).

Turizm alanında geniş çapta yapılan bibliyometrik analiz araştırması Mc Kercher (2007) tarafından yapılmıştır. Yazarın dünyaca bilinen 25 turizm dergisindeki 3.153 makaleyi inceleyerek turizm alanında bibliyografik analizler konusunda önemli bir katkı sağlamıştır. Turizm yazınının gelişimini inceleyerek önemli katkıda bulunan bir diğer çalışma ise, Çin Halk Cumhuriyeti'nin önde gelen turizm dergilerinden biri olan Tourism Tribune 2000-2005 yılları arasında yayımlanan ve toplam 500 makalenin incelendiği çalışmadır (Zencir ve Kozak, 2012).

Ulusal yazında bibliyometrik çalışmalarda lisansüstü tezler, dergiler, bildiri ve makaleler belli parametrelerle incelenmektedir. Bu parametreler arasında makale yazarlarının ünvanı, çalışma konusu, yayınlandığı yıl, sayfa sayısı, yazarın çalıştığı üniversite, çalışmanın görgül veya kavramsal olup olmadığı, yazar sayısı gibi parametreler bulunmaktadır (Zencir ve Kozak, 2012).

Sürdürülebilir turizm ile ilgili çalışmaları inceleyen Tekin "Lisansüstü Turizm Tezlerinde Odaklanılan Konular" (1984-2015) adlı bibliyometrik çalışmasında sürdürülebilir turizm ile ilgili belirtilen yıllar arasında 22 adet yüksek lisans tezi, 9 adet de doktora tezi yazıldığını tespit etmiştir (Tekin, 2016: 181). Ayrıca, Demirbulat ve Dinç (2017) "Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezleri" üzerine bibliyometrik bir analiz yapmışlardır. Bu

çalışmada, 1987-2015 yılları arasında sürdürülebilir turizm ile ilgili yayınlanmış yüksek lisans (41 Adet), ve doktora tezleri (21 adet) “tez türü”, “yayınlandığı yıl”, “yayınlandığı üniversite”, “yayınlandığı enstitü”, “yayınlandığı anabilim dalı” ve “tezin çalışma konusu” gibi bibliyometrik özellikleri açısından incelenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda, üniversiteler arasında sürdürülebilir turizm ile ilgili en fazla lisansüstü tezin İstanbul Üniversitesi bünyesinde hazırlandığı belirtilmiştir.

Arslan ve Emeksiz'in (2016) “Konaklama İşletmelerinde Çevre Yönetimi Konusunun Bibliyometrik Profili ve Gelecek İçin Öneriler” adlı çalışmasında ise turizmde çevre yönetimini temel alan ulusal ve uluslararası çalışmalar derlenmiştir. Bu çalışmada, mevcut çalışmalara yönelik bilgilendirmeler yapmak suretiyle gelecek çalışmalara bir vizyon katılmış; çevre yönetimine ilişkin çalışma yapılmasına teşvik edici bir bakış kazandırılması amaçlanmıştır. Seçilen parametreler arasında ise araştırma desenleri, araştırmacıların çalışma alanları, süreli yayınlar, çalışmanın konusu, araştırmanın yılı ve yazarları dikkate alınarak çalışma gerçekleştirilmiştir.

Öznur YEKSAN ve
Atilla AKBABA,
3 (2) 2019

YÖNTEM VE BULGULAR

• 224

Çalışmada, 2010-2017 yılları arasında sürdürülebilir turizm ilgili uluslararası alan yazınında yayınlanan makalelerin belirlenen parametreler kapsamında incelenmesi amaçlanmaktadır. İlgili yazındaki gelişmelerin incelenmesi ve kıyaslama yapılabilmesi açısından makalelerin incelenmesi önemli bir gösterge olabileceğinden bu çalışmada da makaleler değerlendirilmeye alınmıştır (Yılmaz, 2017: 69). Çalışma için 2019 yılının Şubat –Mart ayları arasında Web of Science atıf indeksindeki SSCI (Social Science Citation Index) üzerinden 288 adet makale taranmış ve değerlendirmeye alınmıştır.

Sürdürülebilir turizm konusunda erişim sağlanan 288 makaleye ait veriler SPSS 21 istatistik programına aktarılmış; frekans ve yüzde değerleri analizleri ile açıklanmıştır. Makalelerin bibliyografik profilinin belirlenmesi için makalelerin “yayınlandığı dergilere göre dağılımı”, “yazar sayısı”, “sayfa sayısı” ve “ yayınlandığı yıllara göre” gibi dört adet parametre ile çalışılmıştır. Analizi oluşturan dergilerdeki makalelerin bulunmasında sürdürülebilirlik, sürdürülebilir turizm, eko turizm, gibi anahtar kelimelerden yararlanılmıştır.

Makalelerin yayınlandığı dergilere göre dağılımları incelendiğinde en fazla çalışmanın Journal of Sustainable Tourism dergisinde (124 adet) yayınlandığı görülmektedir. Daha sonra sırasıyla; Sustainability (42 adet), International Journal of Sustainable Development and World Ecology (28 adet) dergilerinde yayınlandığı görülmektedir. Makalelerin yayınlandığı dergilere göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Makalelerin Yayınlandığı Dergilere Göre Dağılımı

Dergi Adı	Makale Sayısı	%
Journal of Sustainable Tourism	124	43.05
Sustainability	42	14.58
International Journal of Sustainable Development andWorld Ecology	28	9.72
Sustainable Development	18	6.25
Current Issues in Tourism	11	3.81
Asia Pasific Journal of Tourism	6	1.6
International Journal of Tourism Research	6	2.08
Journal of Travel Research	4	1.38
Bulletin De La Association De Geografos Esponoles	4	1.38
International Journal of Contemporary Hospitality Natural Resources	4	1.38
Toplam	288	100

Sürdürülebilir
Turizm
Makalelerinin
Bibliyometrik
Analizi

• 225

Makaleler yayınlandığı yıllara göre incelendiğinde, erişilen makaleler arasında en fazla çalışmanın yapıldığı yılın 2017 yılı (65 makale) olduğu görülmektedir. Daha sonra sırasıyla 2016 yılının (48 makale), 2015 yılının (45 makale) ve 2014 yılının (36 makale) takip ettiğini; yayınlanan makalelerin yıllar geçtikçe artış gösterdiğini söylemek mümkündür.

Makalelerin yayınlandığı yıllara göre dağılımı ise Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı (2010-2017)

Yıllar	Makale Sayısı
2010	16
2011	21
2012	25
2013	32
2014	36
2015	45
2016	48
2017	65
Toplam	288

Öznur YEKSAN ve
Atilla AKBABA,
3 (2) 2019

• 226

Araştırma yapan kişilerin bu konularla ilgili daha önceden yayın yapmış araştırmacılarla birlikte yaptıkları çalışmalarının bilgi birikimi ve yeni bakış açılarını çalışmalara aktarabileceği düşüncesinden hareketle önemli olduğu düşünülmektedir (Evren ve Kozak: 2012). Bu bağlamda yapılan bu analizde de ilgili yıllar arasında yayınlanan makalelerde makalelerin % 73' ünün bir veya iki yazar tarafından yazıldığı dikkat çekmektedir. Tek yazarlı makalelerinin de % 35 'lik bir yüzde oranında olduğu görülmektedir. Yazar sayısı arttıkça makale sayılarında da düşme görülmektedir.

Makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Makalelerin Yazar Sayılarına Göre Dağılımı

Yazar Sayısı	Makale Sayısı	%
1 Yazar	102	35
2 Yazar	111	38
3 Yazar	50	17
4 Yazar	14	10
5 Yazar	8	4
6 Yazar	3	1
Toplam	288	100

Sürdürülebilir
Turizm
Makalelerinin
Bibliyometrik
Analizi

• 227

Çalışmada incelenen makalelerin sayfa sayıları beş farklı grup altında incelenmiştir. Bu bağlamda 6-10 sayfa aralığındaki makalelerin sayısının (% 25,7) diğerlerine oranla daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Makalelerin %24,9 'unun 16-20 sayfa aralığında, % 20,5'inin 11-15, % 17,6'sının 1-5 ve son olarak %11,3'ünün ise 21 ve üzeri sayfa aralığında olduğu dikkat çekmektedir.

Makalelerin sayfa sayılarına göre dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Makalelerin Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı

Sayfa Sayısı Aralığı	%
1-5 arası	17,6
6-10 arası	25,7
11-15 arası	20,5
16-20 arası	24,9
21 ve üzeri	11,3
Toplam	100

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada 2010-2017 yılları arasında sürdürülebilir turizm ile ilgili uluslararası alan yazınında yayınlanan makalelerin belirli parametreler kapsamında incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda başvuru alan atıf indeksi Web of Science'ın bölümlerinden biri olan Social Science Citation Index'e başvurulmuş konu ile ilgili çeşitli uluslararası dergilerde yararlanılan dergiler taranarak 288 adet makaleye ulaşılmıştır. Bu çalışma sürdürülebilir turizm konusu hakkında ilgili alan yazının durumunu belirli yıllar itibari ile yorumlanmasına imkân vermektedir.

Makalelerin en çok yayınlandığı dergiler arasında birinci sırada Journal of Sustainable Tourism ve ikinci sırada ise Sustainability dergisinin olduğu görülmektedir. Yıllar itibari ile konu ile ilgili en çok makalenin yayınlandığı yılın 2017 yılı (65 makale), makaleleri yazan yazar sayılarına bakıldığında ise iki yazarlı (%38) daha yoğunlukta olduğu görülmektedir. Diğer taraftan yazılan makalelerde en çok tercih edilen sayfa sayısı aralığının da 6-10 arasında (%25,7) olduğu tespit edilmiştir.

Bu bulguların ışığında sürdürülebilir turizme olan ilginin yıllar itibari ile araştırmacılar tarafından daha fazla araştırıldığını söylemek mümkündür. 1990'lı yıllarda ülkemizde sürdürülebilir turizm kavramı önem kazanmıştır. Toplumsal, çevresel ve ekonomik değerlerle dengeli bir ilişkisi olan sürdürülebilir turizm, turizmi oluşturan tüm kaynakların yönetimi, kültürel bütünlük, doğal çevre, biyolojik çeşitlilik ve yaşam destek sistemleri gibi boyutlarla turizmin gelişmesinden kaynaklı olumsuz etkileri en aza indirmek ve kaynakların en etkin şekilde turizme hizmet etmesini sağlama amacıyla araştırmacılar tarafından önceki yıllara göre daha fazla çalışıldığı ve farkındalık yaratılmak istendiği söylenebilir. Çalışmada da incelenen makalelerin yıllarına da bakıldığında en çok makalenin 2017 yılında yapılmış olması da bu konunun gündemde tutulduğunun göstergesidir. Ayrıca, genel olarak makale yazım kuralları incelendiğinde makale sayfa sayılarının maksimum 10 sayfa ile sınırlı tutulması istenebildiği için bu çalışmanın bulgularında da makale sayfa sayılarının genel kurallara uygun şekilde yazıldığı söylenebilir. Bir diğer bulgu olan makalelerin en çok iki yazarlı yazılmasındaki nedenler farklı olabilmekle birlikte, araştırmacıların birbirlerinin bilgi, bakış açısı ve tecrübelerinden yararlanmak istemeleri araştırmaların tek yazarlıdan çok en az iki yazarla yazılması sonuçlarını doğurabilmektedir. Nitelikli bir makalenin yazılması da uzun bir zaman dilimini de alacağı için zamanı daha verimli kullanmak ve işbirliği yapmak açısından da bu yola başvurulabilmektedir.

Bibliyometrik analizler, turizmi konu alan çalışmaların yıllar itibari ile mevcut durumlarının ve gidişatının belirlenmesi açısından oldukça

önemlidir. Bibliyometrik analizler hangi konuların çalışıldığı, ne tür araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, çalışma alanlarının zaman içerisindeki değişimi ve eğilimlerinin irdelenmesini sağlamaktadır. Bu süreç içerisinde turizmi konu alacak olan çalışmaların durumlarının saptanarak değerlendirilmesinin yapılması, gelecekteki çalışmaların da şekillenmesine olanak sağlayabilmektedir.

Turizmin bir bilgi alanı olarak büyümesi ve bu konuda yayın yapan akademisyen sayısının artması; bilim adamlarının ve yayın kuruluşlarının turizm alan yazınına sağladıkları katkıların incelenmesine duyulan merak, kişiler veya kuruluşların araştırma performansının değerlendirilmesi ihtiyacı gibi sebepler bibliyometrik analiz yönteminin turizm alanındaki çalışmalar için tercih edilmesinde önemli bir etken olmuştur. Bu bağlamda turizmin farklı alt konu başlıklarında gerçekleştirilecek bibliyometrik çalışmaların bu alanlara ilişkin kapsamlı bir bakış açısı sağlayarak alana katkıda bulunabilmektedir.

Bu önem doğrultusunda yapılan bu çalışma ile araştırmacılar konu ile ilgili yapılan çalışmaların en çok hangi dergilerde yayınlandığını, yıllar itibari ile makale sayısındaki artış, daha çok kaç yazarla yazıldığı ve genel olarak sayfa sayısı aralığı hakkındaki bilgilere ulaşabilirler. Ayrıca, çalışmanın sürdürülebilir turizm konusunda araştırmacılara yol göstermesi mümkündür.

Yapılan önceki bibliyometrik çalışmalar incelendiğinde ise; turizm alanında yapılan lisansüstü tezler, makaleler, gastronomi, ulusal turizm kongrelerinde yapılan turizm ve örgütsel davranış makalelerinin belirli parametreler ile incelendiği görülmüştür. Parametreler arasında, atıf sayısı, yazar sayısı, yazarın ünvanı, bağlı bulunduğu kurum, referans sayısı, örneklem sayısı, araştırma yöntemi, örneklem çeşidi vb. bulunmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın ileride yapılacak çalışmalarda parametre sayıları arttırılarak çalışılması araştırmanın niteliğini arttırabilir.

Ayrıca, araştırmacılar geleceğe yönelik yapacakları çalışmalarda makaleler yanında kitap, kitap bölümü, ya da kongrelerde sunulan bildirimleri de inceleme kapsamına alarak makalelerinin niteliğine olumlu katkı yapabilirler.

**Sürdürülebilir
Turizm
Makalelerinin
Bibliyometrik
Analizi**

KAYNAKÇA

Altanlar, A. ve Kesim, G. (2011). Sürdürülebilir Turizm Planlaması İçin Yöre Halkı ve Yerli Turistlerin Davranış ve Beklentilerini Anlamaya Yönelik Bir Araştırma: Akçakoca Örneği, Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi, 3 (2) 1-20.

Arslan, E. ve Emeksiz, M. (2016). Konaklama İşletmelerinde Çevre Yönetimi Konusunun Bibliyometrik Profili ve Gelecek İçin Öneriler, Jomat Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi, 1(1), 1-12.

Bayram, G., Bayram, A. ve Karaçar, E.(2017). Sürdürülebilir Turizm: Bibliyometrik Analiz, 1. Uluslararası Sürdürülebilir Turizm Kongresi, 179- 186.

Öznur YEKSAN ve
Atilla AKBABA,
3 (2) 2019

Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayınlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili" Türk Kütüphaneciliği. 26(4), 734-756, www.tk.org.tr/index.php/TK/article/download/351/343, E.T. 11.02.2019.

• 230

Demirbulat, Ö. ve Dinç, N. (2017). Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi, 14(2), 20-30.

Diodato, V. P. (1994). Dictionary of Bibliometrics, Portland, The Hawthorne Press.

Divelko, J. ve Dali, K.(2004). Improving Collection Development and Reference Services for Interdisciplinary Fields through Analysis of Citation Patterns: An Example Using Tourism Studies, College and Research Libraries, 65 (3): 216-241.

Evren, S. ve Kozak, N. (2012). Türkiye'de 2000-2010 Yılları Arasında Yayınlanan Turizm Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, 250-266.

Kaypak, Ş. (2012). Ekolojik Turizm ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (22), 11-29.

Kuter, N. ve Ünal, H. E. (2009). Sürdürülebilirlik Kapsamında Eko Turizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo Kültürel Etkileri, Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi, 9 (2), 146-156.

McKercher, B. (2007). A Study of Prolific Authors in 25 Tourism and Hospitality Journals, Journal of Hospitality & Tourism Education, 19(2), 23-30.

- Oruç, M. ve Türkay, O. (2017). Turizmi Konu Alan Lisansüstü Çalışmaların Bibliyometrik Analizi' , Uluslararası Batı Asya Turizm Araştırmaları Kongresi, 252- 258.
- Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics? Journal of Documentation, 25, 348-349.
- Sezgin, M. ve Karaman, A. (2008). Turistik Destinasyon Çerçevesinde Sürdürülebilir Turizm Yönetim ve Pazarlaması, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/view/426/408>, E.T. 19.03.2019.
- Tekin, Ö. (2016). Türkiye’de Lisansüstü Turizm Tezlerinde Odaklanılan Konular: 1984-2015, Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi International Journal of Alanya Faculty of Businessı, 8 (2), 175-187.
- Temizkan, S. P., Çiçek, D. ve Özdemir, C. (2015). Bibliometric Profile of Articles Published on Health Tourism, International Human Science. 12,(2), 394- 415.
- Tükeltürk, A. Ş. ve Boz, M. (2013). Turizmde Güncel Konu ve Eğilimler, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Yılmaz, G. (2017). Restoranlarda Bahşış İle İlgili Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi, Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi, 14(2), 65-79.
- Zencir, E. ve Kozak, N. (2012). Sosyal Bilimler Enstitü Dergilerinde Yayınlanan Turizm Makalelerinin Bibliyometrik Profili (2000-2010), VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Antalya: Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Gazi Üniversitesi, 673-682.